

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri-ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Naša zmaga na Adriji.

V nedeljo večer pozno v noč smo dobili telegram iz Trsta, ki se je glasil:

„Zmaga je naša! Slovenski kandidat **Nabergoj** je dobil 1572 glasov, Lah Mauroner pa le 313 glasov. Torej je Nabergoj zopet voljen za državnega poslanca. Slovenska straža na Adriji kliče zmagovalcem bratom Kranjcem živili!“

To je zadnja slovenska volitev v letošnjem voljenju. Slovenci so uže odvolili povsod. Kakor so bila vesela poročila o prvih izidih slovenskih volitev 24. junja na Kranjskem, tako imamo tudi tu v poročilu o zadnji slovenski volitvi na sinji Adriji veselo vest narodne zmage naznanjati. Začetek dober in konec dober.

Udeležba je velika, ako se pomisli, da je Nabergojev okraj jako obširen, ker tržaško mesto daje za ta razred 1290 volilcev, a 2248 volilcev daje zraven okolica tržaška. Brez vsega dvoma bi bil slovenski kandidat iz okolice in Trsta še več glasov dobil, ko bi bila agitacija še hujša, pa uže tudi to ogromno število, ki ga je slovenski kandidat dosegel, ta poldrugi tisoč slovenskih volilcev — daje vsakako respekt. Nabergoj je tisti slovenski poslanec, ki je največ glasov dobil.

Naj še omenimo, da volilne številke kažejo, ka se je v zadnjih šestih letih narodna zavest slovenskih volilcev v Trstu in okolici močno pomnožila in državljanski ter narodni dolžnostni čut jako poveljal, kajti letos je Nabergoj dobil za 469 glasov več, nego pri zadnji volitvi.

Laški protikandidat pa ima za 45 glasov menj, nego zadnjič. Leta 1873 je namreč Nabergoj dobil le 1103 glase, a njegov laški

protivnik Morpurgo 357. Ne govoré li tudi tu številke?

Slovenska straža na adrijanskem morji proti italijanskemu elementu se je torej ravno tako vrlo hrabro izkazala, kakor druga slovenska straža na Dravi proti nemškemu elementu zgorenjega Štajerja, ki je tudi odločno odbila nemškega ponujanca.

In če tu, govorivši o izvršeni zadnji letošnji državni volitvi na slovenski zemlji, sklenemo račun, lahko rečemo, da je bilanca našega delovanja ugodna. Izgubili nijsmo nobenega poslanca, na vseh dozdanih narodnih sedežih so zopet voljeni naši, in sicer tako sijajno, kakor nikoli; **pridobili pa smo pet novih poslancev**, na Štajerskem jednega, na Kranjskem pa kar štiri. S tem smo sovražnikom v deželi in zunaj najbolj pokazali, kakó bedasto so lagali, če so govorili in pisali o „pádanji slovenskega gibanja“ (niedergang der slovenischen bewegung). Ne! Naša narodna ideja raste in se krepi, kakor se celo Slavjanstvo krepi in mi se ne bojimo za bodočnost, naj pride kar hoče — Nemštvu pa se ne udamo nikoli in za nobeno ceno ne!

Stremayr je padel!

Vesel telegram smo ravno pred končanjem uredovanja posredno dobili iz Lipnice na nemškem Štajerskem, ki poroča, da je minister Stremayer tudi pri ožje volitvi 7. julija padel. Njegov protikandidat dr. Magg je dobil namreč 477 glasov, a minister Stremayer samó 404 glasove. Torej ker imata oba toliko glasov več, nego pri prvi volitvi, morala je agitacija silno huda biti.

Stremayer je menda s tem padcem kot minister za prihodnjic nemogoč, za to se Slovenci lahko tega izida tako veselimo kakor

jedne svoje zmage, kajti Stremayer je osebni sovražnik vsega, kar je slovensko. Če mu je torej „Deutsche Zeitung“ uže v uvodnem članku od sobote iz celega srca propad želela, izrekala je tudi naše želje, da si izvirajo iz družega vira.

Ustavoverni ministri imajo pri zdanih volitvah res nesrečo. Zaporedom propadajo: propal je na Moravskem Chlumetzky, na Dunaji Glaser, na zgorenjem Avstrijskem in Kranjskem Horst, a zdaj še Stremayer!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. julija.

Kakor stara „Presse“ šteje, imeli bi nemški ustavoverci dozdaj še 18 glasov večine. Če je to res, odločevala bode le vlada z zmirom udanimi si veliko-posestniki. —

Oficijozna „Bohemia“ piše, da bodo imeli oni **uradniki**, ki so voljeni v državni zbor, izbirati: ali poslastvo odložiti ali pa svoje službe pustiti, ker vlada hoče štediti.

V velikem posestvu **spodnje-avstrijskem** sta zmagala poleg šest liberalnih tudi dva konservativca, to je, knez Croy in prelát Flöchel iz Klosterneuburga. Torej en del ustavovercev je mešano glasovalo.

Na **Tirolskem** je konservativna stranka zmagala v dozdanih okrajih, pa pridobila nov sedež v mestih Bozen-Meranu, kjer je voljen baron Janez Giovanelli z 321 glasi proti 277 glasovom.

V **Bukovini** je v necem mestnem okraji voljen famozni Ofenheim, iz svoje velike pravde znan. Kako tak človek do mandata pride! Le v Bukovini! Stara „Presse“ daje razumeti, da si je sedež kupil. Valjda si bode tega poslanca, kadar se oglasi, kak Kronawetter privoščil.

Vnanje države.

Iz Carigrada se javlja, da je 5. julija popoldne tja prišel **bolgarski** knez Ale-

Listek.

Dopisi Stanka Vraza.

(Poslovenil A. F. Fekonja.)

IV.

(Dalje.)*

Zmanjkalo je uže mnogim besedam padeža, ter se drugi mesto onih stavijo, na pr. govoré Rezijani: se z neko hor in z nekomor, mesto: z nekim. Mnoge besede so uže celo izgubili, ter ono isto per circumscriptionem ali metaforice povejo, na pr. némajó besed: dete in deca, nego velijo synic (ako je možko), a ščERICA (ako je žensko). Mesto deca pravijo: maji, to je mali. Druge besede upotrebljavajo se v prenešenem pomenu; na pr. devójke (dekleta) se imenujejo v obče ščeri (družega izraza za

pomen devójka-dekle nemajo). Čudno izgledajo infinitivi glagolov, kateri se navadno napravljajo od prihodnjega časa, na pr. rečét (m. reči), moret (m. moči), prežet (m. preči, preiti). Priesti ima v rezijanskem infinitivu plestet, — iti — jtet. Kadar Rezijan hoče komu reči: Vi znate dobro naši! (po naše govoriti), to on veli: „Vy wmyte dóbropo nas romončt!“

Pri tem imajo nekoliko po vsem starih besed, katere še severni naši bratje upotrebljujejo, kakor: k rok (poljski kruk), m. vran; — sasen (poljski sosna) m. jela, pinus abies Linn.; — dumati (ruski dumati) m. misliti; njyn, m. sedaj; zdč, m. tu, in silo drugih vlastnih besed.

Izraze za metafizične, duševne in božje sposobnosti prejeli so Rezijani od sosedov Italijanov, na pr. voluntad, eternitad, misericordia, malicia, kreacion, kreat

(stvariti) itd. Izraze za domačo potrebo od Furlanov: piron m. vilice; tavajoc m. brišača-terača; plat m. krožnik, — taljer; kova m. postelja itd.

Iz tega vidiš, dragi prijatelj! da je rezijanski jezik od mnoge važnosti za historijo in filologijo slavjansko. Tu nastaje vprašanje: je-li so Rezijani prvoseleci ali prišleci? — Jaz sodim, da niso prvoseleci. Da so prvoseleci, njihov jezik bi se bil po mojem mnenji moral čisteji ohraniti. Ker je torej njihov jezik toliko kamenov od svojega filozofiskega ustroja izgubil, to se vpraša: na katerem mestu jih je pustil in po katerem potu razsul? — Da so Rezijani iz Rusije prišli, kakor je mnenje mnogih, to verjetno nij, niti se iz povestnice dokazati ne more, akoravno nekatere forme za to mnenje govoré. A da so Rezijani z istočnim veroizpovedanjem sem došli, za to mnogo poleg starega predanja (izročila), ka-

* Glej št. 152 „Slovenskega Naroda“.

ksander, prejel investiturni „berat“ in odplul zvečer v Varso.

Egiptovska armada se bode znižala na 12 000 mož.

Iz **Pariza** se javlja: Slovesni pogreb princa Napoleona bode v Chislehurstu 12. jul.

Iz južne **Afrike** se o zuluvske vojski poroča, da so Angleži s Cetewayjem za 14 dni premirje sklenili.

Lejtenant Carey, ki je princa Napoleona na cedilu pustil in bežal, postavljen bode pred vojni sod.

V **italijanskem** parlamentu je bila 3. t. m. obravnava o davku na mlenje. Po hudej debati je zbornica odobrila Bicarinijev predlog z 251 zoper 159 glasom prehod na dnevni red. Ker je pak ministerski predsednik Depretis poprej uže dejal, ako bode zbornica sprejela ta dnevni red, da bode ministerstvo smatralo to za nezaupnico, zahteval je, da naj se debata preneha, da bode poročal kralju. Potem je bil ministerski svet, Depretis je šel h kralju, kateremu je dal ostavko cellega kabineta.

Dopisi.

Iz savinjske doline 5. julija.

[Izv. dop.] 4. julija t. l. smo imeli volitev mest in trgov in smo propali s svojim kandidatom g. vitezom Berkso proti g. dr. Foreggerju z 261 glasovi zoper 305 glasov.

Števila so ta:

	Berks	Foregger
Celje z Žavcem, Laškim, Vojnikom in Vitanjem	48	249
Mozirje, Gornji grad, Ljubno, Vransko	72	—
Brežice, Sevnica, Kozje	78	16
Rogatec, Šmarje	26	19
Šoštanj	11	11
Konjice	26	10
iznaša	261	305

Tedaj se vidi, da izven Celja je povsod ogromna večina volila v enakopravnem, avstrijskem in pa v narodnem smislu, in samo v Celji, akoravno je volilo 21 Žavčanov in je bil 1 glas iz Vojnika in 3 glasi iz Laškega tudi za našega kandidata, nij bilo več glasov vsega vkup, nego 48. — Agitacija je bila sicer prav čudna, po dva in po trije meščani so hodili k volilcem, ter so jih oblegovali tako dolgo, da so si pustili ime dr. Foreggerja napisati, tu in tam tudi izbrišati Berksovo ime.

Vse to pa nas ne bi vrglo. To dvomljivo zaslugo ima v prvej vrsti g. Anton Wretschko, tukajšnji opat in mestni župnik, katerega obnašanje zasluži toliko kritike, kolikor je treba, da vsi vedo, kako se je obnašal.

tero je še na koncu prejšnjega veka živelo, govori. Pri Rezijanih se zove mašnik jëro (od grškega *μασχις*). Cerkveni spev še i sedaj mnogo na staroversko spominja.*) Ustroj oltara Ravanskega (glavne župnije) je po vsem grški. Denes sem našel v istej cerkvi jedno staro sliko bogorodnice, na katerej še razgovetno stoji *μαρ θυ το je ματρε θεου* (mati božja) v istej cerkvi. V to Bilah je jedna stara cerkev, katere jaz še videl nijsem, a hočem jo po obedu razgledati. Pravijo, da je tam jedna stara listina na pergamentu od l. 1128. — Verjetno je torej, da so uskoki, kateri so se iz Albanije po uničenju Skenderbegovega gospodstva pobegnili pod benetskega krilatega leva brambo postavili, ter jih je milostivna republika benetska sim po tej neplod-

*) Cerkveni pomočnik, fant Stifan poje svojim tankim glasom: „Domine miserere!“ kakor kateri srbski djak (diakon) svoj: „Gospodi pomiluj!“

Ta gospod je dohajal na volilne shode, katere so Slovenci sklicali, ter se je v teh slovenskih krogih obnašal, kakor da bi imel kaj narodnega čutja, je tudi slovenski se pogovarjal, in zaupali so mu tisti Slovenci, ki ga še niso poznali temveč, ker je tudi Slovence k sebi povabil tisti dan, ko je gospod baron Güel, c. kr. dvorni svetovalec, tukaj bil, ter se posvetoval o svojem kandidatstvu ter o potrebnem potovanju v konjiškem okraji.

Kaj pa stori ta gospod Anton Wretschko pozneje? Dopisoval je duhovščini tega volilnega okraja, naj ne gre volit, agitoval je zoper tiste izmed duhovnov, kateri so kljubu vsem njegovim manevrom njemu nasprotovali ter opominjali duhovenstvo, da je prva naloga vreči dr. Foreggerja, kateri je, mimo grede rečeno, svojega znamenja „freimaurer“, in pozitivno je, da je knezoškof g. Stepischnegg porabil ves svoj vpliv na duhovne, da ne grejo volit, in je tako indirektno pa izdatno in z direktnim namenom pripomogel, da je nam izostalo prav mnogo volilcev.

Najlepša prikazen pa je bila „Cillier Zeitung“ od 3. julija! — Na prvej vrsti je neki oklic na volilce, v katerem se svari proti klerikalcem, ter se njim in narodnjakom očita, da hočejo razrušiti pravice ljudstva, da hočejo vlado fevdalcev zopet vpeljati, da je ustava v nevarnosti, in takih fantalinskih obitanj več.

V ravno tistem listu, kjer se ruje proti klerikalcem in s tem tedaj v prvej vrsti zoper duhovenstvo, daje opat g. Anton Wretschko, duhoven, tiskati od njega podpisano izjavo, v katerej on svari „vse, ki imajo še kaj vere“, naj ne volijo g. viteza Berksa, ter mu očita čisto osobne neznačajnosti! — Tako ta g. Anton Wretschko pomaga nasprotnikom, kateri v istem listu napadajo v „klerikalcih“ v prvej vrsti duhovenstvo! — Sapienti sat! — Le to še pristavljam, da je gospod Berks uže 3. julija vložil tožbo zoper g. Antona Wretschkota pri ces. kr. okrožnej sodnji celjske zaradi razžaljenja časti. — To postopanje Wretschkovo v zadnjem trenutku in v zadnjih 14 dneh nam je skvarilo vse naše delovanje.

V Celji, kjer ima z Žavcem, z Vojnikom in Laškim vred glasovati prav izdatno število duhovnov, so samo trije imeli oni patrijočni ponos in pogum, da so vendar prišli volit, iz Vranskega nij bilo duhovna v Mozirje na volišče, ter je tudi izostalo od tega trga mnogo

nej krševini (kamenitej zemlji) razmestila. — Rezijani so sedaj dobri katoliki, na vsakej peči in na vsak skoro deseti korak pota stoji z desne in leve železen križ na kamen ali drevo postavljen. Sedaj se moli in v cerkvi poje latinski. Sedanji župnik, častivredni pr. Odoriko Butolo, rojen Rezijan, naučil jih je v narodnem jeziku moliti. Svetske njihove pesni so tužne, napevi glasijo se skoro nalik (podobno) na zagorske. — Zjutraj pojdem zopet dalje črez te gore v Bolčane (Flitsch), a od onod, ako Bog da, v Bohinjsko Kranjske. Od tod črez Viselnico (le Forche) in Golec proti zapadu prebivajo tudi Slavjani. Po imenu sodeč, katera se po največ na ac in ic izhajajo, zdi se, da so tudi oni dolnje-ilirski uskoki. No, niti čas niti druge okolnosti ne dajo, da jih sedaj obiščem. Bodi zdrav. Tvoj iskreni

Stanko.

(Dalje prih.)

volilcev — kakor se reče — po vplivu duhovenstva.

Kako je bilo v tej zadevi v Brežicah, v Rogatcu itd., še ne vemo.

Gosp. Anton Wretschko si sme po takem šteti v dvomljivo čast, da je po svojem postopanju nam odstranil tistih 44 volilcev, katerih je nam trebalo do zmage, ter njemu naj se zahvali v prvej vrsti Velikonec dr. Foregger, da mu je pomagal do zmage. —

Nekateri Celjani so gospodu opatu tudi 4. julija t. l. na večer poslali godbo „pod okno“ in so mu pustili lepo svirati, — vse to za ono pismo, v katerem je on psoval g. viteza Berksa na tak nevredni način! Oj, kako sladko se mora spati, če človek vidi občno (?) spoznanje svojih takšnih zaslug, „presneto dobro sem psoval“, si je moral misliti g. opat.

Sicer mi Slovenci nikakor ne smemo žalostni biti vsled izida te volitve, nego smemo na njo ponosni biti.

Zabilježiti imamo namreč jeden prav znamenit dogodaj v svojem narodnem življenji: V brežkem, konjiškem in rogaškem okraji in povsod izvan Celja smo glasovali Slovenci in še celo nemško misleči Avstrijci za jedno in isto osobo, dokazali smo tako dejanjsko, da je porazumljenje želja obeh strank, in da je mogoče najti moža, ki na podlagi enakopravnosti v narodnih rečeh zadostuje obema narodoma kakor poslanec — in s tem je dokazano, da je mogoče in da je želja obeh narodov složno sodelovati v kulturnih, državljskih in gospodarstvenih zadevah!

Na Angleškem se sliši skoro pri vsakej debati kot prvo geslo: „angleški interesi“, — tako morajo naši poslanci misliti v državnem zboru tudi povsod na „avstrijske interese“, — potem bo tudi blagostanje v celej državi zopet se vzdignilo, — nikoli pa ne bode bolje, če imajo večino takšni, katerim so veliko-nemška načela povod k svojim sklepom in namenom!

Znamenito pri tej volitvi je tudi jedno, namreč, da so se nasprotniki prav izogibali kritikovati g. Berksovo program, kateri je poln praktičnih, konkretnih, pogumnih, patrijotičnih načel, nego da so — rajši napadli njegovo osobo. To je znamenita razlika.

Upajmo, da bode do prihodnje volitve zopet več sporazuma, vsaj menda zdaj celih 6 let ne pride nikdo z Dunaja zopet nas hujskat in psovati, nas, kateri se vedno borimo s poštenimi sredstvi za državo in za svoj narod, in ki pri tem gotovo ne iščemo in ne najdemo za sebe dobička!

Iz Novega mesta 4. julija. [Izv. dop.] Včeraj in denes so se vršile tukaj volitve v občinski odbor. Kakih nepostavnih sredstev se je pri tej priliki posluževala v svojej grdeji samopašnosti tukajšnja nemčurska stranka, hočemo nemudoma novomeški narodnjaki v vašem cenjenem listu zabilježiti, vsem poštenim ljudem v razsodbo in — da kranjski juristi zvedó, kako se v Avstriji še zdaj na krivico večine Novomeščanov, ki so narodni, goditi sme.

Take razburjenosti, ki je zdaj mej nami, ne pomnimo; slišijo se glasi po Novem mestu, ki nekako čudno ilustrirajo pravno državo; vsi pa smo složni v krik: „tako ne more, tako ne sme biti! Nam se krivica dela.“

Pa slišite, kaj se je zgodilo: Ko smo včeraj zjutraj v III. razredu z ogromno večino zma-

gali — naši kandidatje so dobili od 52 do 60 glasov, a nemčurški po 12, 13 —, so popolne nemčurji, ki so uže prej vedeli, da tudi v II. razredu mi zmagati moramo, to-le zvi-jačo učinili: Volilno komisijo so enostran-sko zložili; ne enega od narodne stranke niso v njo volili, in po tem takem so bili vsi naši protesti — bob v steno! Odbili so nam dva glasa, prisvojili sebi — kako? boste pre-cej slišali — tri ali štiri glase. Ko bi šlo po postavi, tako bi imeli mi 16 glasov, nemčurji 13 (ali 12), zdaj pa imajo oni 16, a mi 14 glasov. — Odbili so tukajšnji kapitel in nem-ško komendo, ki sta oba zapisana bila (od nemčurjev samih) v spisku volil-cev za II. razred; plačata davkov toliko, da morata v II. razredu voliti. A odbili so jih, ali ne zato, ker sta naše stranke bila?? G. korarju Škrabca so rekli, da „kanonikat ne more voliti, ker nij posestnik kapitelske hiše,“ od katere davek plačuje. Pooblastnice, nam izročene od g. oskrbnika n. komende v Metliki, niso hoteli vzeti rekoč „oskrbnik néma pravice voliti“. Protestovali so gg. Vrtačič, Tomažič, Škrabec, Seidl, Kalčič — a vse za-stonj. V volilnej komisiji pa so sedeli gg. Ekel, Lehmann, Bervar, Ullepittsccbh, Butscher, Hotschevar, (g. Škedl pa njihov glavni agita-tor). Vzeli so pa ti stražniki pravice sledeče glase kot veljavne: pooblastila za g. Grma, Brudarja, Guština in gospo Kosovo, zdaj po imenu Sejatevič, — kljubu vsemu protestova-nju našemu. G. Grm še nij 24 let star (mu manjkati še dve leti), on še nij posestnik po ranjem svojem očetu, prisodba zarad dedščine se še le vrši, še nij končana, on še ne plača eno leto davka: ali gg. prijatelji njegovi in je-robi so ga pred kratkim za dostoletnega po-stavili, in smel je njegov zlahtnik (?) za njega voliti. Zjutraj pa, ko je g. Škabrne, vo-lilec v III. razredu, ki je uže davnaj „majo-ren“, voliti hotel, ga je volilna komisija od-bila rekoč: „Sie sind noch nicht ein Jahr Steuerträger“. O sancta constatia!

G. Brudar, kmet v Ragovem in hišni po-sestnik v mestu, ki ne zna pisati, je dal po-oblastnico nemčurjem, ko bi moral osobno volit priti.

G. Guštin, katerega so predvlanskim s-kočijo na „rotovž“ tirali, ki je zdaj gluh in slep, je volil s pooblastnico, katero so mu nemčurji izvili, in bilo je vse pravo nemčur-jem, ki pa dobro vedo, da mož, posestnik, sme le osobno voliti. Renegat Guštin, prejšnjega sorodec, ki je imel to čudno po-oblastilo, je rekel na naše proteste: „saj imam vendar pravico, ko sem njegov zlaht-nik“. In modri gospod jurist Ullepitch je pri-kimal.

Pooblastilo gospe Sejatevič je imelo pod-pis: „Cecilija Kos“ (tako se je namreč prej imenovala po svojem prvem možu), pa veljavno je bilo, kajti g. Ekel so djali: „saj je bilo tudi pri enem iz Bršlina za krstno ime na-pačno. (!!)“

Ko smo videli, da ima nemčurska volilna komisija za pravico le gluha ušesa, smo zoper celo volitev v II. razredu protest vložili in na-stopili pot pritožbe pri tistih krogih, pri ka-terih še velja pravica in postava.

Še nekaj od g. Škedelna: Ta možicelj je Franc Nagelnu, v II. razreda žugal, ako ne voli nemčurskih kandidatov, da ga bode pre-cej za 200 gld., katere Nagel dolžuje, „ex-quiral.“ Ali Nagel je vendar volil z nami! To je mož!

Agitirali so tako grdo in silno, da je več udov in meščanov, ki niso hoteli se nobenej stranki zameriti, moralo v sredo in četrtek pobegniti iz mesta.

Denes pa se narodna stranka nij udele-žila volitve v I. razredu, ker se jej vse to po-stopanje nasprotnikov gnušno zdi. Pričakujemo pravico! Tako se ne sme voliti! To nij enaka pravica za vse. Objektivnost!

Iz Starega trga poleg Loža 4. julija. [Izv. dop.] Nenavaden dan je bil včeraj za Ložko dolino. Izročil je g. okrajni glavar Mahkot g. županu Davorinu Švaj-gerju „zlati križec“ s primernim nagovorom v salonu g. župnika. Navzoči so bili gg.: ob-činski odborniki, c. kr. sodnijski in graščinski uradniki in duhovniki. Pripel mu je križec za zasluge po sv. maši ob 11^{1/2} uri.

Tukaj je imel g. župan priložnost opazo-vati in prepričati se, da mu je naše občinstvo res udano in da ga vsi visoko čislajo. Kakor so njemu solze v očeh igrale, tako je videl tudi mej prijatelji mnogo solzno oko zaradi veselja; videl je, da mu ne more občina po-plaćati njegovih zaslug, katerih je deležen skozi 12 let kot skrben župan, kaci 40 let v naši dolini pa neutrudljiv zdravnik in do-brotnik. Videl je, da ima pred soboj poštene, udane in za njegov trud hvaležne občane, to hvaležnost naj si preč. g. župan od strani občine tudi kot odlikovanje ubilježi in križ naše hvaležnosti v srce vtisne.

Po dokončanej slovesnosti je bil obed, katerega se je 30 osob, mej njimi tudi gosp. c. kr. okrajni glavar, udeležilo. Tudi čitalnica mu je venec k čestitki poklonila, katerega mu je društveni blagajnik gospod Piancki izročil.

Novica, da so slayni volilci mest in trgov, osobito Ljubljancanje, z narodnim po-slancem zmagali, nas je kaj močno razveselila, dne 30. junija se je naša kronovina izdajic renegatov Dežmanov otresla in pokazala, da je nemčurstvo pri nas res le ničla brez vlad-nega pritiska. — Živio minister Taaffe! živila svoboda!

Ker si nij upal izdajalec Dežman ni drug nemčur osobno priti Ložane za „Vestenecka“ uagovarjat, nam je opravišstvo „Laibacher Tagblatta“ skozi 4 dni pred volitvami tisti „sloveči“ list „Laibacher Tagblatt“ na ogled pošiljalo, misleč, morda da tudi v Ložu ka-cega volilca vlovi in na tak način se zmage nadejalo. Ali telegram vam je kazal, kako se je zmotilo!

Ložanje se ne dajo kar tja v en dan, meni nič tebi nič, s praznim nemškim prigo-varjanjem privabiti.

Iz vranskega okraja 5. jul.

[Izv. dop.] Volitve naših mest in trgov so te-daj končane. Izpale niso, kakor smo se na-dejali zagotovljeni svoje zmage. Disciplina je bila pri nas nedvomno priznanja vredna, ako pomislimo, da smo bili zdaj na slovenskem Štajerskem prvi volilni boj, v pravem pomenu besede — ali bila bi še boljša mogoča. Naš propad je zakrivil v prvej vrsti naš politični sovražnik, opat iz Celja, ki je pred volilnim dnevom odprto pismo zoper našega kandidata v glasovito „Cilier Zeitung“ pisal, odsveto-vavši našega voliti, o kojem pismu bodo še drugi govorili. V drugej vrsti smo zakrivali si tudi sami, ker nij bila volilna udeležba naše stranke dovolj obilna, kar bi bilo s še večo agitacijo doseči mogoče. Agitacija je bila, kakor nam kažejo volilna poročila, na polnemških voli-

skih živahnejša, kot v čisto narodnih. V Mo-zirji volijo na pr. sami narodnjaki, volilci čet-verih skoro jednoglasno slovenskih trgov. Oni bi dali pri popolnej udeležitvi nad sto gla-sov, a volilno poročilo nam kaže, da jih je bilo le nekoliko nad sedemdeset; prišlo jih je neki osobito z Ljubnega in Gornjega grada premalo.

Hvala pa gre odličnim narodnjakom za častno agitacijsko delo. Za vranski trg si je pri tej priliki za narodno stvar posebno čast priboril uže od nekdanj obče spoštovani in priljubljeni, ter za narodno stvar vedno vneti g. Šentak, katerega nam Bog še mnogo let ohrani.

Vse jedno je ta pad za nas zelo časten, hodimo telaj ponosni nanj, in ne sramujmo se ga, naša manjšina je za nas pomenljiva, kajti ona nam priča, da ne umira slovenski duh mej nami, ampak da se krepi in širi, da se nahaja tudi tam, kjer ga še pričakovali nijsmo. Nadejamo se, da je Nemec zdaj zad-nikrat v Celji zmagal, primerimo v to svrhu naše razmere sedanje in óne pred šestimi leti in prepričali se bomo, da so tisti krivi pro-roki in lažnjivi, ki o našem življenji in bitji po svetu poročajo, da je nij v naših žilah več narodne krvi, pokazali smo se svojo častno manjšino, da je bodočnost naša, da pride kmalu čas, ko bodedo nemškim zmagam mogli z ra-dostjo zapeti „Memento mori“.

Iz Zagreba 4. julija. [Izv. dopis.] Radosten glas o totalnej zmagi Slovencev pri volitvah v državni zbor razveselil je tudi nas v Zagrebu živeče Slovence; da se nijsmo sku-pili in slavili v zajednici preznameniti ta do-godaj, kriva je okolnost, da nemarno tukaj svojega posebnega shodišča. Nego nij ga bilo treba za ta slučaj; Hrvati so nam nosili na-sproti toliko simpatij, da so vsakega Slovenca pozdravljali veselim obrazom, čestitajoč mu k uspehu dovršene emancipacije zemljakov izpod tertonstva nemčurskega.

Naročito je storila nenadana narodna zmaga ljubljanskega mesta tukaj izvanredno dober vtisek. Dne 1. julija, ko je „Slovenski Narod“ na svojem čelu prinesel nenadano zma-gonosno vest, se je polastila splošna radost zagrebškega prebivalstva; v gostilni k „gradu Trstu“ se je zbralo precejšnje število tukaj-šnjih trgovcev in mestjanov z namenom: „da proslave pobjedu braća Slovenaca.“

Prvi je vzdignil čašo naš Ilija Guteša, obrazložil je z lepimi in krepkimi besedami povod sastanka, ter je nazdravil slovenskim bratom po priliki s sledečimi besedami:

„Slovenci, naša rodjena braća po krvi i jeziku, koja su kost naše kosti, ud naše majke Slave, koje kroz vjekove tlače Niemci, eto usprkos pritiska sa svih stranah i izdajstva vlastitih sinovah renegatah, pobiediše posvuda sa svojimi kandidati u carevinsko vieće; oni će biti, ako Bog da, okriepljeni slogom i na-darenišću svojih naroda vdanih vodjah i pr-vakah, u kratko vrijeme vodje na jugu po-sriednici medju nami Hrvati i Srbi, koji se u zadnje doba, uplivom nevidljive ruke zavadiše medju sobom u prilog i korist trećega a na propast svoju. — Bog dakle poživi našu vi-težku braću slovensku, živili sviestni birači, živili zastupnici bratskoga nam naroda sloven-skoga!“

Da je ta zdravica prihvaćena bila uzhi-ćeno, in da so tej sledile še druge, nij treba poudarjati, samo sem hotel naglasiti, da se veselijo naše zmage tudi Hrvati in Srbi na

jugu, pa da nam iz srca privoščijo boljših časov, kakor smo jih uživali doslej.

Stainz nad Deutsch-Landsbergom 2. julija. [Izv. dop.] Denes dopoldne, precej pred časom, ko se obeduje, držaje se vedno okrajne ceste, dospel sem s svojim spremljevalcem v Stainz. Pa vrniti se moram, predno se v Stainzu za nekoliko ur usedem, v duhu nazaj v Deutsch-Landsberg. Povedati mi je pred vsem, da sem bil jako slab gledé mislij. Ker za pisanje nijsem imel papirja, in ga ob devetih zvečer v štacuni kupiti nij bilo mogoče, prosil sem postreškinjo, katera mi je kmalu res tudi prinesla dve poli papirja z vso firmo njenega gospodarja in mojega oštirja. Za črnilo je nijsem prosil, ker sem bil nameraval pisati par besedij s svinčnikom. Toda, ženska je vedela, česar potrebuje človek, ako piše pismo primerno dostojno, ter je prinesla črnilo in pesek. Na nekaj jako potrebnega pri pismu pa sva srečno pozabila obadva, namreč na zavoj. Še le, ko sem okolo desetih pismo končal, ter sem ga hotel naglo pospraviti, sprevidel sem, da je k takemu početju pred vsem potrebno zavoja. Nejevoljno potrkal sem se s kazalcem po glavi, misleč, takrat ti je bila pamet spet kratka. Ali, ker je moj tovariš uže dobro spal blizu mene, in vedeč, da svet néma za krajcar škode, ako pismo sploh ne pride nikdar na pošto, postal sem miren, izvlekel sem noge iz vode, v katerej sem jih mej pisanjem bil skoro pozabil, in po kratkem delu ležal sem v mehkejši postelji. Reči pa moram, da postelja nij bila le mehka, ampak da je imela vse lastnosti izvrstne postelje. In ako se vzame dalje v poštev, da je stala polovico menj od najslabše zadnjega graškega hotela, tako moram jaz in vsak popotnik z njo popolnoma zadovoljen biti. Razumljivo je tedaj, da je nijsem rad zapustil, ko me je tovariš ob pol petih zarano na ves glas klical, da naj vstanem. Toda, ubogal sem ga vendar, vedeč, da pojdeva v „klausu“. Pol ure hodá sva storila, in bila sva do cilja. Še le zdaj, ko sva dospela precej globoko v klanec, vedel sem, kaj označuje beseda „klausu“ in razumel sem ob enem, zakaj so prebivalci nemškega Landsberga s svojo „klausu“ toliko ponosni, zakaj se od Gradčanov tako rada obiskuje, in zakaj jo vsak obiskovalec toliko hvali. Res lep kos krasne prirode! Skozi ves klanec, kateri je male širakosti, obdan na obeh straneh z visokimi gorami, katere pa nijso gole, marveč dobro z drevjem obraščene, če tudi povsodi velikanske skale mej debli iz zemlje molijo, šumi bister potok. Šum in penjenje je veliko, ker je struga polna skal in kamenja, katero ovira vodo v hitrem teku. Po teh iz vode molečih skalah lahko se postaviš sem ter tja v sredino struge, gledaje v mimo drvečo vodo, uživa je prijeten hlad poletnega jutra in vonjavo od treh strani te obdajajočega gozda. Kajti drevesa se ti tudi nad glavo bratijo in objemajo, ter zabranjujejo solncu vstop! Ozka pot vodi te poleg vode. Vidi se ti, da jo bodo pečine zdaj in zdaj zaprle. Na mah stojiš pred orjaško skalo; mimo iti ti je le mogoče, ker je človeška roka bila delavna, ter je ustvarila umetno pot. Ozri pa se kviško! Nad glavo stoji ti na skali lesena bajta, na steni proti jugu obešena je podoba meniha. Okoli skale in po kamenih stopnice gori! Sedeži okrog in okrog iz kamena in lesa. Povsodi neštevilno imen. Skorja dreves je izrezana in popisana; isto tako kamenje. Za bajto visoko na

skalnaté steni bereš napis: „Graf Moriz von Fries 1816.“ To je ime moža, kateri je prvi divnost tega kraja izpoznal, kateri je imel sredstva, da je ustvaril hod iz svojega grada, stoječega na vrhu gore, doli do penečega se potoka. Možá nij več; od velikega grada nahajajo se še samo velike razvaline. Toda, hodi, ki pričajo, kako je mož prirodo cenil in užival, bodo ostali, in hodili jih bodo z veseljem vsi zarodi. Da bi jih uživali vsi zadovoljnega in veselega srca!

Domače stvari.

— (V Šiški) se je „blagoslavljenje“ čitalniške zastave v nedeljo popoldne naredilo v primerno velikansko narodno svečanost, katere se je udeležilo cel tabor naroda iz okolice in iz Ljubljane. Popis jutri.

— (Toča) je šla po Ljubljani ob 1. uri popoldne v nedeljo, potokla po vrtéh solato, a sicer menda ne veliko škode naredila.

— (Mature) ustni izpiti so se začeli na tukajšnji realki včeraj, v petek se začno na gimnaziji.

— (Z Loke) poročajo, da je bil sodnik dr. Kraus pobit pri vélicih grajskih vratih, ko je na dvorišče stopil. Poprej je pil s kamniškim sodnikom g. Klausermem pri Guželju. Pobitemu in v krvi ležečemu so zlodejski roparji vzeli ključe od kase in šli v kancelijo po njo ter jo zanesli daleč od grada proč, kjer so jo odprli. Pobiti sodnik je po noči moral vstati in je nezaveden šel v sobo in na posteljo. Najnovejše poročilo pravi, da mu je toliko bolje, da je še upanje, da ozdravi. Kdo so pobojniki, se pač malo sluti uže, a vé se še ne. Zaprt še nij nihče.

— (iz Ribnice) se nam poroča, da sta 2. t. m. tam dve hiši zgoreli. Nevarnost je bila velika za celi trg. Ko bi ne bili požarna straža in vsi prebivalci hitro priskočili na gašenje, in ko bi bil kakov veter pihal, bila bi škoda neizmerno večja nego je.

— (Zadnje „Soče“) nij. Njen urednik (ne vemo, kdo je po Klavžarjevem odstopu) se je baje skujal. Žalostno, da je kaj takega mogoče. Vso to zmešnjavo je naredila Povšetova nesrečna kandidatura. Naj se narodnjaki vsaj zdaj zopet kako koli disciplinirajo, da ne bo — škandala.

— („Pripomoček zgodovini slovenskega slovstva“ 1550—1880) je naslov malej brošurice male osmerke, katero je spisal g. prof. Julij pl. Kleinmayer v Kopru. Obseza 32 strani in stane 15 kr. če se jih več vkup naroči, jedna sama pak velja 2 kr. več s poštnino vred. Dobro je, ako se ozirom na poštnino oni čč. gg., ki hočejo delce sprejeti, zjedinijo in skupaj naznanijo število iz tisoč, dobé jih potem po poštnem povzetju, ali vsled poštne nakaznice pri pisatelju in založniku samem.

Razne vesti.

* (Strela v cerkev udarila.) Dne 2. julija je strela udarila v cerkev v Amrasu na Tirolskem v stolp, prišla v cerkev, užgala stranski altar in vrgla orglarja Reinischa, ki je ravno orglje popravljal, na tla. Škode je 2000 gold.

* (Judje) so se v obilem številu jeli seliti v Palestino, za katero je znani Rothšild dal Turčiji mnogo novcev na posodo in je to posojilo intabuliral na Palestino. Ne škodilo bi, če bi se znebili konči polovice teh gosponic, ki domačim ljudem povsodi napravljajo veliko škode!

Umrli v Ljubljani.

28. junija: Karabaček Alojzij, 45 l., železniški uradnik, v kolodvorskih ulicah št. 1.

29. junija: N. Černic, mrtvo rojeno moško dete, krojača žene, Johane Aubel roj. Černic, v merosodnih ulicah št. 1.

30. junija: Emil Nebenführer, dijak, 19 l., na starem trgu št. 17, vsled jetike. — Anton Polašek, mizarjskega pomočnika sin, 7 m., v predkraj Hradeckijeva vas, šte. 21, vsled vodenice v možjanskej votlini.

1. julija: Neži Klun, njeno dete Angela, 5½ m., na tržaški cesti št. 24, vsled vodene glave. — Klimec Marija, gostača žena, 79 l., v Kladeznih ulicah št. 3, vsled mrtuda. — Alojzija Peterca, čevljarja dete, 24 d., v rožnih ulicah št. 3, vsled atrofije.

2. julija: Marija Ana Vizjak, hči uradnika pri deželnem računovodstvu, 15 d., v Križevniških ulicah št. 8, vsled katara v črevesu. — Ana Kolman, zasebnica, 81 let st. v streliščnih ulicah št. 2, vsled mrtuda.

3. julija: Ana Pezdur, policaja in vradnega sluga vdova, 37 l., na Poljanskej cesti št. 36, vsled tuberkuloze.

V deželnej bolnici:

29. junija: Andrej Klešnik, delavec, 74 l., vsled marasma. — Leonardo Juchi, zidar, 47 l.

30. junija: Meta Premrel, gostača, 68 l., vsled raka v želodci.

2. julija: Anton Jager, mesar, 31 let, vsled tuberkuloze.

Tujci.

6. julija:

Pri Slonu: Goldstein, Krumer iz Dunaja. — Glaser iz Maribora. — Stettner iz Trsta. — Schiellin iz Dunaja. — Schmidt iz Pulja. — Prister iz Zagreba. — Mattiassi iz Reke.

Pri Matien: Schulz, Minkuš iz Dunaja. — Luksch iz Reke. — Wiener iz Dunaja. — pl. Oberigner iz Šneperka. — Zindler iz Gradca. — Klein iz Dunaja.

Pri avstrijskem cesarju: Pirnat iz Dunaja.

Loterijsne srečke.

Na Dunaji 5. julija: 7. 14. 70. 18. 23.

V Gradci 5. julija: 64. 36. 33. 67. 39.

Dunajska borza 7. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Štetni drž. dolg v bankovcih	66	gid.	75	kr.
Štetni drž. dolg v srebru	68	„	45	„
Zlata renta	78	„	45	„
1860 drž. posojilo	126	„	80	„
Akcije narodne banke	821	„	—	„
Kreditne akcije	265	„	—	„
London	116	„	05	„
Srebro	—	„	—	„
Napol.	9	„	22½	„
C. kr. cekini	5	„	49	„
D. žavne marke	57	„	—	„

Zahvala.

Najiskrenejšo zahvalo za mnoge srčne dokaze vročega sočutja ob boleznih in smrti gospé

Ane Perona,

za premnogo krasne vence, za blažeče petje moškega kvarteta, in za obilno častno spremstvo k njenemu zadnjemu počivališču izrekajo

(303) **žalujoči ostali.**

Ob jednom smo dolžni izreči svoje priznanje pogrebniemu zavodu g. Doberleta za tolikanj dostojno prirejenje pogreba.

V Ljubljani, 8. julija 1879.

Orodje raznotere baže

od zapuščine jednega mehanikarja za ključarje, mizarje, mlinarje itd. kakor:

strugarski stoli, primaž z vinto, rezivno orodje, žage, kládiva, pile itd. itd.

so cenó na prodaj. (304—1)

Natančneje vse pové ključarski mojster gosp. **Lovrene Zelene**, na sv. Petra nasipu št. 23.

Nove vozne liste

za železnice

prav po nizkeji ceni priporoča

„Národna tiskarna“ v Ljubljani.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.